

Годишен извештај на органите на државната управа за напредокот на состојбата на еднаквите можности за жените и мажите

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Орган на државна управа (назив)	Биро за развој на образованието
Изработил (име, презиме и функција)	Мерзије Гаши Сулејмани, раководител на одделение за стратешко планирање, креирање политики и следење - координатор за воспоставување еднакви можности на жените и мажите Борјана Јанакиева Заева, советник за следење и евалуација на постигањата на учениците и наставниците - заменик координатор за воспоставување еднакви можности на жените и мажите
Период на известување	1.1.2025-31.12.2025 година
Дата на поднесување на извештајот	09.3.2026 година

Одговорно лице кој го одобрува извештајот и ја потврдува неговата веродостојност

Бр.01-588/2

Дата: 10.03.2026 година

Име и презиме: Милка Тримчевска – директор на Бирото за развој на образованието

Потпис

(Одговорно лице во органот на државна управа)

Датум на прием на извештајот во Министерство за труд и социјална политика

Име Презиме (раководител на Сектор за еднакви можности)

Потпис

2. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА СОГЛАСНО ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

2.1. Преземени основни и посебни мерки согласно чл. 5, 6 и 7 од ЗЕМ (заокружете)

- А) Позитивни
- Б) Охрабрувачки
- В) Програмски

2.2 Мерење на успешност на мерката (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа мерка):

- Изработени и донесени се нови наставни програми кои се базираат на принципите на родова сензитивност/рамноправност, инклузивност, интеркултурност по наставните предмети од 8 одделение согласно наставниот план за основно образование од Концепцијата за основно образование од 2021;
- Обучени се наставници за новите наставни програми по 7 одделение;
- Изработени се нови наставни програми за 1 година средно гимназиско образование согласно потребите за модернизација на средното образование кои исто така се базираат на принципите на родова сензитивност/рамноправност, инклузивност, интеркултурност;
- Обучени се наставници за новите наставни програми по 1 година гимназиско образование;
- Анализирани се учебници, стручна литература, и детски списанија за предучилишно, основно и средно образование и од аспект на родова сензитивност;
- Изработена и одобрена е Концепција за изработка на учебник и методологија за вреднување на учебник и истата вклучува и родови аспекти;
- Изработени се Критериуми за вреднување работни тетратки по странски јазици и Критериуми за вреднување на работни тетратки за сите натавни предмети;
- Изработен е инструмент за стручен увид во средното училиште и формулар за извештајот од стручниот увид кои вклучуваат и индикатор за родови и етнички стереотипи;
- Одобрени се дидактички материјали за основно образование за 1, 2 и 3 одделение, како и Прирачници со материјали за учење за 1, 2, 4, 5 и 7 одделение;
- Реализирани се активности за воведување на СО како слободен изборен предмет во 9 одделение како и направена е евалуација на примената на истото во претходниот период.

2.3. Дали имате предвидено показатели/индикатори за мерење на успешноста и напредокот (Ве молиме наведете само аутпут индикатори¹)

- Одобрени наставни програми по сите наставни предмети за 8 одделение;
- Број на обучени наставници коишто реализираат настава во 7 одделение во основното образование;
- Одобрени наставни програми по сите наставни предмети за 1 година средно гимназиско образование;
- Број на обучени наставници коишто реализираат настава во 1 година гимназиско образование;
- Број на изготвени стручни мислења за ракописи на учебници, стручна литература и детски списанија за предучилишно, основно и средно образование;
- Број на дидактички материјали и прирачници;
- Активности со наставници и родители за СО.

2.4. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, ставете ги во прилог на извештајот: www.bro.gov.mk

¹ Аутпут индикаторите ја мерат количината на стоки или услуги кои се добиваат со реализација на активностите од одделните програми, или пак број на жени и мажи опфатени со одделни програми. Пример за аутпут индикатор е број на мажи/жени опфатени со здравствените програми, број на жени опфатени со програмата за субвенционирање на земјоделството, број на жени од таргет група 24-49 години опфатени со Активните програмии мерки за вработување и др. Преземено од Насоки за подготовка на предлог буџетска пресметка, Министерство за финансии, http://www.mtsp.gov.mk/WBStorage/Files/OP_2012.pdf

3. ПРЕЗЕМЕНИ ИНИЦИЈАТИВИ

3.1. Преземени иницијативи за инкорпорирање на принципот на еднакви можности на жените и мажите во стратешкиот план и буџетот на органот на државната управа (ОДУ), согласно член 11 од ЗЕМ:

Бирото за развој на образованието како еден од органите кој ги креира и спроведува образовните политики во државата, во сите надлежности кои ги има и задачите кои ги извршува, внимателно го вградува принципот на еднакви можности на жените и мажите.

- Една од иницијативите во Бирото за развој на образованието која продолжува да се реализира и во 2025 година е тоа што при новите вработувања и унапредувања во Бирото веќе се зема предвид имплементацијата на критериумите за еднакви можности на жените и на мажите согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите (родова еднаквост).

- Вклучување на поголем број вработени од институцијата во обуки или други активности кои поддржуваат теми поврзани со родова еднаквост со цел подигање на свеста за рамноправност.

3.2. Мерење на успешност на иницијативата (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа иницијатива):

///

3.3. Дали имате предвидено показатели/индикатори за мерење на успешноста и напредокот (пример за индикатор)

Бројот на нововработени согласно принципот на еднакви можности на жените и мажите;

Бројот на вклучени вработени на БРО во обуки и други активности поврзани со родова еднаквост.

3.4. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, ставете ги во прилог на извештајот: / Прилог 1.

4. СОРАБОТКА СО ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ И БАЗА НА ПОДАТОЦИ

4.1. Наведете ги активностите за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите кои Вашата институција ги реализирала во соработка со социјалните партнери и невладините организации активни на полето на еднаквите можности на жените и мажите?

Во соработка со ХЕРА се реализирани активности во насока на воведување на СО како слободен избран предмет во 9 одделение.

4.2. Дали базата на податоци со која располага ОДУ е разделена по пол?

а) база на податоци која се однесува на човечки ресурси

* приложете документ со преглед на човечките ресурси поделени по пол (вкупен број на вработени, по звање)

Базата на податоци за вработените во Бирото за развој на образованието која ви ја доставуваме во Прилог 1 е поделена по пол, степен на образование и вид на работна позиција.

б) база на податоци која се однесува на програмскиот дел (опфат на корисници по пол од одредени програми, услуги, мерки итн.) /

* приложете документ со краток опис на програма/услуга и податоци разделени по пол за предвидени корисници, целни групи, и податоци разделени по пол за опфатени корисници, целни групи итн. /

5. ОБВРСКИ

5.1. Наведете кои се вашите обврски согласно Стратегијата за Родова Еднаквост (СРЕ), Националниот план за акција и оперативниот план за годината за која се известува.

Опишете според:

а) Постигнати резултати

- Воведено сеопфатно сексуално образование;
- Опфат на ССО, по број на училишта, по општини

б) Реализирани активности

Во соработка со ХЕРА се реализираа активности во насока на воведување на СО како слободен изборен предмет во 9 одделение;

Направена е евалуација за примена на СО во претходниот период;

Изработени се нови наставни програми за 8 одделение што промовираат родова еднаквост, мултикултурност и инклузивност;

Изработени се нови наставни програми за 1 година средно гимназиско образование што промовираат родова еднаквост, мултикултурност и инклузивност;

Анализирани се ракописи на учебници и работни тетратки согласно Концепцијата и критериумите кои вклучуваат и родови аспекти;

Одобрени се материјали за учење и прирачници за основно образование кои се согласно новите наставни програми што промовираат родова еднаквост;

в) Индикатори за мерење успешност

- активности за СО во соработка со Хера;
- евалуација за примена на СО од предходниот период;
- 24 нови наставни програми за 8 одделение;
- 20 нови наставни програми за 1 година гимназиско образование;
- 5230 обучени наставници за новите програми во основно образование;
- 806 обучени наставници за новите програми во гимназиското образование;
- материјали за учење и прирачници за основно образование;
- 288 анализирани ракописи на учебници и работни тетратки за основното и средно гимназиското образование;
- изработен инструмент за стручни увиди во средното образование како и формулар за извештај од стручниот увид, која меѓудругото има вградено и индикатор за родови и етнички стереотипи;

- г) Потрошени средства за реализирани активности од областа на родовата рамноправност и извор на средства /

5.2. Дали надлежностите и задачите на координаторот и заменик координаторот конкретно се утврдени во актот за систематизација на работните места во органите на државната управа?

Во Бирото за развој на образованието надлежностите на координаторот и заменик координаторот НЕ се конкретно утврдени во актот на систематизација на работните места.

5.3. На кои обуки во текот на извештајниот период координаторот и заменик координаторот имаат присуствувало?

Дали тие во обуките се јавиле како:

а) слушатели

координаторот: Онлајн обука за „Родова еднаквост и улогата на мажите - Изградба на доверба и разбирање“. Меѓу-институционалната експертска работна средба, за претставување на истражувачкиот извештај „Побезбедна иднина: Унапредување на превенцијата од родово базирано насилство преку професионална обука во Северна Македонија“

заменик координаторот: Регионален експертски состанок

„Истражување на поврзаноста помеѓу трговијата со луѓе и криумчарењето мигранти: предизвици, дигитално олеснување и заштита на жртвите“. Регионална конференција за присилен брак: национални и европски перспективи меѓу-институционалната експертска работна средба, за претставување на истражувачкиот извештај „Побезбедна иднина: Унапредување на превенцијата од родово базирано насилство преку професионална обука во Северна Македонија“. Регионален експертски состанок

„Истражување на поврзаноста помеѓу трговијата со луѓе и криумчарењето мигранти: предизвици, дигитално олеснување и заштита на жртвите“. Регионална конференција за присилен брак: национални и европски перспективи. Меѓу-институционалната експертска работна средба, за претставување на истражувачкиот извештај „Побезбедна иднина: Унапредување на превенцијата од родово базирано насилство преку професионална обука во Северна Македонија“

5.4. Во рамките на целиот период на извршувањето на функцијата, наведете кои обуки (наведете тематски родова еднаквост и анти-дискриминација, трговија со луѓе, семејно насилство, родова еднаквост и социјална заштита итн.) имаат посетено:

а) координатор за еднакви можности – „Профил на родова еднаквост на земјата (СГЕР) кон имплементација на ЕУ ГАП III“ реализирана од канцеларијата на UN Women, Обука „Ментално здравје кај адолесцентите“ организирана од страна на UNICEF во соработка со БРО. Конференција „Предизвиците со кои се сретнуваат жените и девојчињата во регионот на патот кон ЕУ“- МТСП, работилница „Gender transformative approach in programme interventions for implementing partners“- УНИЦЕФ, Обука за основни родови концепти- WE global, ЕУ за млади, и Онлајн обука за „Родова еднаквост и улогата на мажите - Изградба на доверба и разбирање“. Меѓу-институционалната експертска работна средба, за претставување на истражувачкиот извештај „Побезбедна иднина: Унапредување на превенцијата од родово базирано насилство преку професионална обука во Северна Македонија“

б) заменик координатор за еднакви можности – „Профил на родова еднаквост на земјата (СГЕР) кон имплементација на ЕУ ГАП III“ реализирана од канцеларијата на UN Women, Обука „Ментално здравје кај адолесцентите“ организирана од страна на UNICEF во соработка со БРО. Конференција „Предизвиците со кои се сретнуваат жените и девојчињата во регионот на патот кон ЕУ“- МТСП. Регионален експертски состанок „Истражување на поврзаноста помеѓу трговијата со луѓе и криумчарењето мигранти: предизвици, дигитално олеснување и заштита на жртвите“. Регионална конференција за присилен брак: национални и европски перспективи. Меѓу-институционалната експертска работна средба, за претставување на истражувачкиот извештај „Побезбедна иднина: Унапредување на превенцијата од родово базирано насилство преку професионална обука во Северна Македонија“

5.5. Како добиените знаења се понатаму пренесени во Вашето ОДУ, дали имате воспоставено метод или систем на пренесување на знаења (пренесување на информации, споделување на материјали, држење на кратки сесии за пренесување на знаења на колеги итн.

Стегнатите знаења беа дисеминирани преку споделување информации и материјали, како и преку кратки сесии. Дополнително, практична примена на стекнатите знаења во секојдневни ситуации, со цел подигнување на свеста.

5.6. Колку и кои иницијативи (предлог закони, предлог стратегии, предлог информации до влада, предлог акциски планови, предлог буџети, предлог стратешки планови) координаторот и заменикот координатор за еднаквите можности на жените и мажите имаат доставено до ОДУ?

Координаторот и заменик координаторот до Бирото за развој на образованието имаат доставено информации за предвидени активности во рамки на Националниот акциски план за родова еднаквост 2022-2024. Исто така, доставена е информација до раководните структури, базите на податоци за програмскиот дел (корисници на обуки, услуги, мерки и сл.) во иднина да се разделат по пол и исто така базата за човечки ресурси да се надополни и по звање.

6. ПРЕДИЗВИЦИ, ДОБРИ ПРАКСИ И НАУЧЕНИ ЛЕКЦИИ

6.1 Наведете дали и со какви предизвици сте се соочиле во текот на извештајната година и какви предлози за нивно надминување сте дале

/

6.2 Споделете пример за добра или лоша пракса

Зајакнување на родовиот аспект преку континуирано спроведување на новата Концепција за основно образование, изготвување нови наставни програми и наставни материјали, како и реализирање на обуки за наставниците и стручните соработници со цел за нивно професионално унапредување. Во рамки на овој процес континуирано се сензибилизира свеста за родовата рамноправност.

6.3. Наведете примери за научени лекции

Важноста на образовните институции преку сите активности и документи за подигање на свеста и унапредувањето на принципот на еднакви можности.

7. СЛЕДНИ ЧЕКОРИ

7.1. Опишете накратко кој е вашиот план на активности за следната година и кон што ќе придонесат (имплементација на Стратегија за родова еднаквост, друг стратешки документ на ОДУ итн.)

Во Годишниот план за работа на Бирото за развој на образованието за 2026 година, кој е изработен согласно Стратешкиот план на Бирото за 2026-2028 година и согласно Нацрт- Националната стратегијата за образование 2026-2032 година, како и стратешките приоритети и цели на Министерството за образование и наука, предвидени за реализација се следните активности:

- изработување на пилот верзија на програмата за рано учење и развој, како и реализирање на обуки на воспитно-образовниот кадар во детските градинки каде ќе се пилотира програмата
- изработка на стандарди за рано учење и развој во предучилишното образование
- изработување на нови наставни програми за 9 одделение;
- обуки за наставниот кадар за новите наставни програми за 8 одделение;
- изработување на нови наставни програми за 3 година гимназиско образование;
- изработување на наставни програми за општо образовните предмети на две и тригодишното средно стручно образование;
- реализирање обуки за наставниците по новите наставни програми за 2 година гимназиско образование;
- изработување на Концепција за средно уметничко образование;
- анализирање и вреднување на учебници како и работни тетратки за основно и средно образование;
- акредитација на програми за обука како и приоритетни програми за обука;
- реализација на советодавни стручни посети по училишта, согласно изготвените инструменти за следење на час кој меѓу сите други опфаќа и индикатор за родови стереотипи;
- издавање на материјали за учење, прирачници за наставници и други дидактички материјали;

Во сите овие активности ќе бидат вградени принципите на еднакви можности кои ќе придонесат кон подигање на свеста, поттикнување и унапредување на еднаквите можности меѓу жените и мажите.

8. ПРЕДЛОЗИ И СУГЕСТИИ ДО СЕМ-МТСП

8.1. Наведете Ваши предлози или иницијативи до СЕМ- МТСП во насока на подобрување на:

а) Функционалноста и координацијата на механизмите за родова еднаквост

Организирање онлајн средби за координатори и заменици координатори различни ОДУ со цел размена на информации и искуства во однос на имплементирање на принципите за еднакви можности.

б) Имплементација на Стратегија за родова еднаквост во секторските политики/програми

/

Прилог 1

5. ПРИНЦИПИ НА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Во Бирото за развој на образованието од аспект на родовата еднаквост, од вкупно 148 вработен, 49 се мажи и 99 се жени. Притоа, од вкупно 24 вработени раководни административни службеници со високо образование, 6 се мажи и 18 се жени, а од вкупно 124 вработени нераководни административни службеници 44 се мажи и 81 се жени, од кои со високо образование 34 се мажи и 71 се жени, додека пак, со средно образование, 8 се мажи и 10 се жени, а со основно образование 1 е маж.

Бирото има назначено координатор и заменик координатор за еднакви можности на жените и мажите.

Работно место	Високо		Вишо		Средно		Основно		ВКУПНО		Вкупно вработени во органот
	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	
Раководни	6	18							6	18	24
Нераководни	34	71			8	10	1		43	81	124
Вкупно	40	89			9	10	1		49	99	148

Очекувано влијание во 2026 година	Очекувано влијание во 2027 година	Очекувано влијание во 2028 година
При новите вработувања во Бирото ќе се земе во предвид имплементацијата на критериумите за еднакви можности на жените и на мажите согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите (родова еднаквост). Уредување на содржините на наставните програми и материјали за учење во основното и средното образование од аспект на родова еднаквост.	При новите вработувања во Бирото ќе се земе во предвид имплементацијата на критериумите за еднакви можности на жените и на мажите согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите (родова еднаквост). Уредување на содржините на наставните програми и материјали за учење во основното и средното образование од аспект на родова еднаквост.	При новите вработувања во Бирото ќе се земе во предвид имплементацијата на критериумите за еднакви можности на жените и на мажите согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите (родова еднаквост). Уредување на содржините на наставните програми и материјали за учење во основното и средното образование од аспект на родова еднаквост.

